

Kertomus Kotikielen Seuran 139. toimintavuodesta

Seura on perustettu vuonna 1876. Sen tehtävänä on edistää suomen kielen tutkimusta, tuntemusta ja käyttöä. Tällä hetkellä keskeisimpiä toimintamuotoja ovat aikakauslehti *Virittäjän* julkaiseminen sekä kokousten ja symposiumien järjestäminen. Lisäksi Seura myöntää vuosittain rahastoistaan apurahoja ja palkintoja.

Sadantenakolmantenakymmenenteenäyhdeksäntenä toimintavuotenaan Kotikielen Seura on kokoontunut viisi kertaa. Kokouksissa on käynyt keskimäärin 35 henkeä.

Vuosikokouksessa 14. maaliskuuta 2014 dosentti Taru Nordlund piti esitelmän ”Kansanihmiset, kirjallistuminen ja kirjoittamisen genret 1800-luvun Suomessa”.

Huhtikuun 4. päivänä 2014 järjestettiin teemapäivä ”Mullistavatko suuret aineistot kielitieteen menetelmät?”. Esimies Tiina Onikki-Rantajääskö avasi teemapäivän ja emeritusprofessori Kimmo Koskeniemi lausui avajaissanat, professori Marja-Liisa Helasvuo ja erikoistutkija Nobufumi Inaba esitelmöivät aiheesta ”Standardoimattomien kielimuotojen aineistot isoiksi korpuksiksi – ongelmia ja ratkaisuyrityksiä”, aineistoasian tuntija Toni Suutari aiheesta ”Avoimesta tiedosta ja sen merkityksestä”, professori Timo Honkela aiheesta ”Automaattinen lingvisti – hupsu ajatus vai tulevaisuuden todellisuutta?”, professori Jarmo H. Jantunen aiheesta ”Antaako aineiston viedä?” ja dosentti Kristiina Jokinen aiheesta ”Kamera käy ja trækkeri toimii” – uusia menetelmiä aineiston keräykseen ja analysointiin”. Esimies, professori Tiina Onikki-Rantajääskö johdatteli paneeliin ja yleis-

sökeskusteluun. Panelisteina olivat dosentti Markku Haakana, professori Ritva Laury, professori Timo Honkela, professori Minna Palander-Collin ja tohtorikoulutettava Mikko T. Virtanen.

Syyskuun 29. päivänä 2014 maisteri Gäidig Dubois esitelmöi aiheesta ”Väitkökös muu valehtelijaksi?” – Subjektin ja translatiivin dynaaminen yhteistyö subjektiivisuuden rakentamisessa” ja maisteri Elina Vitikka aiheesta ”Vihapuhetta vai ei?”.

Marraskuun 27. päivänä 2014 dosentti Pirjo Hiidenmaa esitelmöi aiheesta ”Tutkimuksesta tiedoksi: miten kielitieteessä pysytään ajan tasalla?”. Lisäksi kokouksessa valittiin *Virittäjän* toimitusneuvoston uudet jäsenet erovuoroisten tilalle sekä esiteltiin vuosikokouksessa päätettävät sääntömuutosasiat.

Helmikuun 5. päivänä 2015 tohtori Laura Visapää esitelmöi aiheesta ”Itselfe ja toisille kerrotut minuudet – 1. persoonassa tehdyt yleistyksiset arkivuorovaikutuksessa”.

Seuran esimiehenä on toiminut professori Tiina Onikki-Rantajääskö, ensimmäisenä varaesimiehenä tohtori Mari Siironen, toisena varaesimiehenä maisteri Toni Suutari, sihteerinä maisteri Pilvi Heinonen, varasihteerinä kandidaatti Laura Niemi, rahastonhoitajana maisteri Markus Hamunen sekä muina johtokunnan jäseninä dosentti Terhi Ainiala, professori Ritva Laury ja maisteri Mikko T. Virtanen. Toiminnantarkastajina ovat olleet varatuomari Annakaisa Pohjola ja maisteri Nico Wendelin sekä varatoiminnantarkastajina professori Helena Kangasharju ja tohtori Ritva Pallaskallio. Kirjanpidosta on vastannut Accountor Oy.

Seuran johtokunta on kokoontunut toimintavuoden aikana 16. maaliskuuta, 5. ja 22. toukokuuta, 13. kesäkuuta, 15. ja 18. syyskuuta, 18. marraskuuta 2014 sekä 5. ja 24. helmikuuta 2015 eli yhteensä 9 kertaa.

Seurassa oli tammikuun lopussa 2015 neljä kunniajäsentä ja 469 jäsenmaksunsa maksanutta vuosijäsentä, joista 320 oli täysjäseniä ja 149 opiskelijajäseniä.

Seuraa on edustanut Tieteellisten seuran valtuuskunnan syyskokouksessa Mari Siirainen. Suomen tiedekustantajien liiton vuosikokouksessa Seuraa on edustanut Anne Mäntynen.

Kokouksessaan 25. helmikuuta 2015 August Ahlqvistin, Yrjö Wichmannin, Kai Donnerin ja Artturi Kanniston rahastojen yhteinen lautakunta, johon ovat kuuluneet Suomalais-Ugrilaisen Seuran edustajina professori Riho Grünthal, professori Sirkka Saarinen ja asemansa puolesta Suomalais-Ugrilaisen Seuran esimies professori Ulla-Maija Forsberg sekä Kotikielen Seuran edustajina esimies Tiina Onikki-Rantajääskö ja professori Ritva Laury, on päättänyt antaa rahastojen vuoden 2014 tuotosta neljä palkintoa: Taarna Valtoselle 3 500 euroa väitöskirjasta *Kulttuurista onomastiikkaa: Neljän saamen kielen paikannimien rakenne, sanasto ja rinnakkaisnimet vähemmistö-enemmistö-suhteiden kuvastajina*, Anna Vataselle 3 500 euroa väitöskirjasta *Responding in overlap: Agency, epistemicity and social action in conversation*, Riitta Juvoselle 2 000 euroa väitöskirjasta *Kirjoitelma ja tekijän ääni: Kehystämisen yhdyslauseet suomenkielisen ylioppilasaineen dialogisuuden hallinnassa* ja Denis Kuzminille 2 000 euroa väitöskirjasta *Vienan Karjalan asutushistoria nimistön valossa*. Loput tuotosta varataan myöhempää käyttöä varten.

Vuosikokouksessa 14. maaliskuuta 2014 julistettiin haettavaksi Sanakirjasäätiön rahastosta 2 700 euron apuraha suomen ja sen sukukielten tutkimukseen. Kokouksessaan 5. toukokuuta 2014 rahaston lautakunta, jonka muodostaa Ko-

tikielen Seuran johtokunta, päätti jakaa jaettavissa olleesta, haettavaksi ilmoitettusta 2 700 euron summasta apurahaa filosofian lisensiaatti Denis Kuzminille 500 euroa aineistonkeruumatkaan Tverin alueelle, Sanna Istolle 300 euroa pro gradu -tutkielman matkakustannuksiin, Petra Tellalle 300 euroa pro gradu -tutkielman matka- ja majoituskuluihin, filosofian maisteri Jeongdo Kimille 800 euroa artikkelin kirjoittamiseen ja filosofian maisteri Helena Nurmikarille 800 euroa väitöskirjatyön käynnistämiseen. Kotikielen Seuran johtokunnan jäsen Terhi Ainiala ei osallistunut Petra Tellan hakeuksen käsittelyyn.

Kokouksessaan 24. helmikuuta 2015 Sanakirjasäätiön rahaston lautakunta on päättänyt jakaa vuoden 2014 jaettavissa olevasta tuotosta ja viime vuonna tehdystä varauksesta, jotka ovat yhteensä 2 669,43 euroa, 2 000 euroa apurahoina suomen ja sen sukukielten tutkimukseen. Apuraha julistetaan haettavaksi Kotikielen Seuran vuosikokouksessa ja päätös ilmoitetaan 8. toukokuuta 2015. Apuraha voidaan jakaa usean hakijan kesken. Loput tuotosta varataan myöhempää käyttöä varten.

Kokouksessaan 24. helmikuuta 2015 E. A. Saarimaan rahaston lautakunta, jonka muodostavat Kotikielen Seuran johtokunnan jäsenet, on päättänyt myöntää vuoden 2014 jaettavissa olevasta tuotosta ja viime vuonna tehdystä varauksesta, jotka ovat yhteensä 2 027,85 euroa, viisi palkintoa: Maria Kokille 500 euroa artikkelista ja artikkelikokoelman toimittamiseen osallistumisesta ”Borrowing metalanguage: Finnish past tense terminology in grammar descriptions and teaching” (teoksessa Paulasto, Meriläinen, Riionheimo & Kok [toim.] *Language contacts at the crossroads of disciplines* s. 347–395, Cambridge Scholars Publishing), Ilmari Ivaskalle 350 euroa artikkelista ”Edistyneen oppijansuomen avainrakenteita: Korpusnäkökulma kah-

den kielimuodon tyypillisiin rakenteellisiin eroihin” (*Virittäjä* 118 s. 161–193), Piia Mikkolalle 350 euroa artikkelista ”Arvioivasta lomaketekstistä hienovaraisiin sananvalintoihin” (*Virittäjä* s. 118 s. 525–553), Laura Niemelle 350 euroa artikkelista ”Slangi helluntaikarismaattisessa seurakunnassa toimivien nuorten kielenkäytön resurssina” (teoksessa Nissi & Mielikäinen [toim.] *Sanaa tutkimassa: Näkökulmia uskonnolliseen kieleen ja sen käyttöön* s. 233–269, SKS) ja Katri Priikille 350 euroa artikkelista ”Ko hän muisti väärin: Kaakkois-Satakunnan henkilöviitteiset hän, se, tää ja toi subjekteina” (*Sananjalka* 56 s. 86–107). Loput tuotosta varataan myöhempää käyttöä varten.

Kokouksessaan 25. helmikuuta 2015 Lauri Kettusen rahaston lautakunta, johon ovat kuuluneet esimies Tiina Onikki-Rantajääskö, professori Riho Grünthal ja maisteri Pilvi Heinonen, on päättänyt antaa jaettavissa olevasta 3 470,26 euron tuotosta ja edellisvuoden varauksesta Alfred Ermannille 500 euron palkinnon pro gradu -tutkielmasta *Toisen maailmansodan pohjustamisen tapoja 60- ja 80-luvun suomalaisissa ja virolaisissa historian oppikirjoissa*, Anna Hukalle 500 euron palkinnon pro gradu -tutkielmasta ”Mittä olisinkaan tehnyt ilman kirjeitäsi, miten jaksanut elää täällä vieraalla maalla?” *Valleb Uibopuun kokemuksia pakolaisuudesta Tuuli Reijosen kanssa vuosina 1944–1991 käydyn kirjeenvaihdon valossa* ja Helsingin yliopiston Viron kielen ja kulttuurin oppiaineen opettajille ja opiskelijoille 2 000 euron apurahan Tarttoon ja Etelä-Viroon suuntautuvan opintoretken kustannuksiin. Loput tuotosta varattiin myöhempää käyttöä varten.

Kokouksessaan 9. helmikuuta 2015 Hesteon koululaiskielirahaston lautakunta, johon ovat kuuluneet esimies Tiina Onikki-Rantajääskö, Hesteon hallituksen jäsen Leena Paatero, maisteri Markus Hamunen ja maisteri Pilvi Heinonen, on päättänyt, että Hesteon koululaiskieli-

rahaston vuoden 2014 tuotto 239,19 euroa varataan kokonaisuudessaan myöhempää käyttöä varten.

Kuluneena toimintavuonna Seura on perinteiseen tapaan onnitellut ansioituneita jäseniään heidän merkkipäivinänsä sekä ottanut osaa poismenneiden jäsenten omaisten suruun.

Aikakauslehti *Virittäjä* ilmestyi vuonna 2014 neljänä vihkona, joissa oli yhteensä 624 sivua. Tammikuun lopussa 2015 tilaajia oli 659. Päätoimittajana on toiminut dosentti Anne Mäntynen. Toimitussihteerinä on työskennellyt maisteri Armi Sinerkari. Kirjallisuusosastosta on vastannut tohtori Johanna Tanner ja verkkosivuista maisteri Toni Suutari. *Virittäjän* taloutta ja tilaajia on hoitanut tohtori Aino Koivisto (1.1.–30.5.) ja maisteri Heidi Vepsäläinen (1.4.–).

Aikakauslehti *Virittäjän* toimitusneuvosto on kokoontunut 13.2.2014. Toimitusneuvoston puheenjohtajana on toiminut Seuran esimies, professori Tiina Onikki-Rantajääskö. Muina jäseninä ovat toimineet professori Arto Anttila, professori Hannele Dufva, tohtori Outi Duvalon, professori Tuomas Huumo, dosentti Minna Jaakola, professori Jarmo Jantunen, tohtori Kaija Kuiri, professori Johanna Laakso, professori Jarmo Lainio, professori Lea Laitinen, tohtori Kaija Malat, professori Matti Miestamo, professori Taru Nordlund, dosentti Richard Ogden, professori Renate Pajusalu, professori Marko Pantermöller, dosentti Helka Riionheimo, professori Marja-Leena Sorjonen, dosentti Minna Suni ja dosentti Ulla Tiililä. Toimitusneuvoston uusina jäseninä ovat vuoden 2015 alusta aloittaneet dosentti Markku Haakana, professori Helena Halmari, tohtori Suvi Honkanen, professori Leena Huss, professori Lauri Karttunen, dosentti Maria Kela, dosentti Leena Kolehmainen, dosentti Tommi Kurki, professori Jari Sivonen ja dosentti Paula Sjöblom.

Seuran nettovarallisuus tilinpäätöksessä on 197 325,67 euroa. Seuran pitkä-

aikaisten sijoitusten arvoksi on vuoden 2014 tilinpäätökseen merkitty 176 682,25 euroa. Pitkäaikaiset sijoitukset jakautuvat Seuralle ja rahastoille seuraavasti: Kotikielen Seura 3,9 %, Sanakirjasäätiö 36,1 %, Lauri Kettusen rahasto 31,8 %, E. A. Saarimaan rahasto 26,6 % ja Heston koulu-laiskielirahasto 1,6 %. Seuran ja Virittäjän pankkitalletusten kokonaismäärä on ollut tilikauden päättyessä 20 053,98 euroa, joista Virittäjän osuus on ollut 13 217,86 euroa. Vuoden 2014 taseessa vastaavaa ja vastattavaa on kumpaakin 201 265,80 euroa. Seuran tilikauden ylijäämä on 33 344,24 euroa, josta Virittäjän osuus on 229,51 euroa. Poikkeuksellisen korkea ylijäämä johtuu Pohjola Pankin osakkeiden

luovutusvoitoista, jotka Seura on sijoittanut tilikauden aikana uudelleen. Virittäjän osalta on varauksena otettu huomioon se, että toimitussihteerin palkkaa korjataan taannehtivasti, koska se olisi muuten alittanut minimipalkan (toimitusneuvoston päätös 13.2.2015). Tilikaudella Virittäjä sai Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan myöntämän julkaisuavustuksen 18 000 euroa ja Suomen tiedekustantajien liiton myöntämän apurahan 920 euroa.

Helsingissä 4. maaliskuuta 2015

PILVI HEINONEN
Kotikielen Seuran sihteeri
etunimi.sukunimi@helsinki.fi